

Семей медицина университеті
Қазіргі заманғы қазақстан тарихы және ЖББП
кафедрасы

СӨЖ

Тақырыбы: Медицина философиясы.

Орындаған: Ахмет А.Х.

Топ: 236

Тексерген: Рыманов Д.М

Семей 2019

Медицина философиясы ғылыми білімнің ерекше саласы ретінде ХХ ғасырда кеңінен тарады, себебі философия мен медицинаның қосылу шекарасында болған зерттеу бағдарламаларының көптеп таралуына байланысты: емдеудің тәжірибелері мен техникасы қалыптаса бастады, өзіндік сауығу, ағзаның ішкі мүмкіндіктерін, адамзат рухының резервтерін, с.қ. психиканың ұрпақтан ұрпаққа берілетін құрылымын есепке ала отырып өзіндік жетілу (мысалы К.Юнгтың коллективтік бейсаналық архетиптері).

Қазіргі медицина философиясы әртүрлі принциптерге, әдістемелік негіздер мен философиялық амалдарды басшылыққа ала отырып бірнеше бағытта дамиды. Қазіргі таңда философия мен медицинаның қырында тұрған негізгі мәселелер – тұлғаның және ұлттың денсаулығы, салауатты өмір салты, қоғам мен табиғи ортаның адамзат ағзасына тигізетін патологиялық өзгерістері, адамзат руханилығының адам денсаулығының психикалық және физикалық негізі ретінде, «ғасыр індеттерінің» әлеуметтік себептері, дәрігер мен науқастың қарым – қатынас этикасы, қазіргі медицианың эстетикалық негіздері. (өнер емдеу әдісі ретінде, түс және дыбыс терапиясы, сұлулық пен үйлесімділік ағза тепе – теңдігін қалпына келтіруші тәсіл ретінде және т.б.)

XX ғасырда адамзаттың күнделікті мәселелерін шешу мақсатында философиялық және медициналық мәселелерді біріктіру арқылы жүзеге асыруға болады деген ат салысқан көптеген атақты философтары мен дәрігерлерінің ішінде австриялық дәрігер мен философ З. Фрейдты, швейцар психиатры және мәдениеттанушысы К.Г.Юнгты, неміс-француз дәрігері және философы А. Швейцерді, неміс философы К.Ясперсті, орыс ғалымдары Ф.Угловты, Н.Амосовты, М. Норбековты, Г.Сельені және т.б. атауға болады

Сондықтан, философия мен медицина ғасырлар бойы өзіндік дамуы барысында бір –бірін байытып, өзара ауысады; білімнің жеке саласы ретінде медицина философиясы ХХ ғасырда ерекше өзекті және қалыптасқан болды, өзінің «бабаларын» – ұлы философтар мен ежелгі дәрігерлердің ең жақсы идеяларын талдап және қайта қарастырды.

«Қазіргі медицинаның негізгі теориялары қайткенмен де фундаменталды постулаттармен жалпы теориялық жүйелер позициясын анықтайтын медицина философиясымен байланысты. Себебі, қазіргі философиялық зерттеулер (философиялық антропология, сана философиясы, әлеуметтік философия) медициналық теорияның бейімделушілікке дайындығы (бейімделу теориясы – медицинаның жалпы биологиялық теориясы, бірақ медицина тек биологиялық бейімделулермен ғана айналыспайды, с.б. әлеуметтік бейімделу, яғни, адамның қоғамдық өмірге бейімделуі), детерминизм теориясы (ағзада болып жатқан себептілік негіздермен патологиялық процестердің байланысы), қалыпты(оптималды) өзіндік ретке келтіру мен жалпы патологияның теориясын негізге алады.

Клиникалық медицинаның философиялық негізіне диагноз қою, емдеу, реабилитация жасау теориясы жасайтын адам мәнін психо-био-әлеуметтік жан ретінде қалыптасқан түсінікке сай болатын «сауықтыру философиясы» деп аталатын білім саласы болады. Профилактикалық медицинаның философиялық негізіне адам мен қоршаған ортаның жақсы жағдайын зерттеу барысында гигиена теориясын негізге алуға болады. Құндылықтардың философиялық теориясын дәрігерлік этика, деантология, клиникалық практикасының философиялық фундаменті болып табылады.

Қазіргі философия медициналық білімнің әдістемелік негізі ретінде, бөлініп кеткен жеке зерттеулерді бір арнаға тоғыстырып, оларды өзіндік жүйе– адамды сапалы зерттеуде қолдана білу. Қазіргі дәрігердің қызметінің алдындағы жоспарда диалектикалық әдіс тұр, себебі тек сол ғана ол ауру туралы сұрақтарда, оны емдеуде, профилактикасында, сауығу кезеңін өткізуде кешенді, жүйелі амалы болады.

Медицинада синергетика идеяларын қолданудың мысалы ретінде адам ағзасының бөліктерінің геокосмостық факторлармен өзара әрекеттесуін зерттеді айтуға болады. Геокосмостық жүйелер де, адам да диссипативті жүйе ретінде көрініс табады. (ашық, яғни, өзара әрекеттесетін, және сыртқы ортамен заттық және энергиялық алмасуы бар.). Геокосмостық факторлар кешені адамзат ағзасы жүйесіне әсер ете алады: орта айлық лейкограмм жиынтығын, электролиттік тепе – теңдікті, қанның ферменттік мәртебесін ретке келтіру – космостық сәулелердің орта айлық динамикасы синергетті болады.

Синергетика адам мен табиғаттың арасындағы жаңа диалогты бастайды, жаңа экореалдықты қалыптастырады.

Синергетиканың диалектикамен және жүйелер теориясымен тығыз байланысын мойындау керек, көп жағдайда олардың категориалдық аппаратын қолданады, эволюция, жүйелік, өзара әрекеттесу мәселелерін қарастырады, с.б. кездейсоқтық, қажеттілік пен шындық факторлары да қаралады.

Өкінішке орай, теориялық медицинаның қазіргі жағдайы (ауру туралы ілімдер, компенсаторлық-бейімделушілік процесстер, ағзаның бөліктерінің өзара қатынастары мен байланыстары, қызметтерінің бұзылуы механизмдерін және т.б.) теиялық медицинаның қазіргі таңда кешенді білім болып табылмайтынын және біртұтас жүйе ретінде ғана емес, жеке бөліктер ретінде ғана көрініс табуда екендігін мойындауымыз керек.

- Бұл міндетті шешу тек философиялық және медициналық білімдерді синтездеу арқылы көрінеді, медицина ғылымының нақты материалын философиялық білім арқылы анықтама беру, ол медицина философиясының мақсаты және негізі болып табылады.

Пайдаланған әдебиеттер.

- Ғабитов Т.Х. Философия оқулық.
Алматы 2002 жыл
- Сыдықов Қ. Философия Алматы 2001
жыл
- [Кішібеков](#) Д. Философия Алматы 1998
жыл.
- Тұрғынбаев қ. Философия Алматы 2001
жыл